

OBVEZE U PODRUČJU OKOLIŠA I KLIME

Intervencije ruralnog razvoja (IAKS mjere ruralnog razvoja)

U sklopu Strateškog Plana Zajedničke poljoprivredne politike Republike Hrvatske 2023. – 2027. nastavljamo s provedbom intervencija (dosadašnje mjere) kojima poljoprivrednici daju svoj doprinos očuvanju okoliša i smanjenju i ublažavanju klimatskih promjena (IAKS mjere ruralnog razvoja).

Prihvaćanjem određenih praksi i metoda uzgoja, koje nadilaze polaznu osnovu (poznatu pod nazivom „baseline“), kroz potporu vam se plaćaju povećani troškovi ili izgubljeni prihod u usporedbi s uobičajenom poljoprivrednom proizvodnjom.

Važno: obvezno razdoblje provedbe intervencija je **pet godina** osim za intervencije 70.06. Plaćanja za dobrobit životinja i 71.01 Plaćanja za područja s prirodnim i ostalim ograničenjima. **Novo:** na istoj površini možete kombinirati intervencije/operacije ruralnog razvoja sa **eko shemama** iz izravnih plaćanja.

Ako ste upisani u Upisnik poljoprivrednika i koristite zemljište upisano u ARKOD, a životinje su upisane u JRDŽ, od 2023. možete se odlučiti za sljedeće intervencije:

Intervencija 70.01. Smanjenje korištenja zaštitnih sredstava u višegodišnjim nasadima

Intervencija ima za cilj smanjiti pritisak intenzivne poljoprivrede na okoliš kroz smanjenje onečišćenja tla, vode i zraka reduciranjem i pravovremenom primjenom zaštitnih sredstava. Korištenjem feromonskih, vizualnih i hranidbenih klopki u praćenju štetnika znatno se smanjuje broj tretiranja insekticidima i povećava učinkovitost insekticida. Praćenjem štetnika pomoći feromonskim i vizualnim klopki te suzbijanjem štetnika u optimalnom roku smanjuje se broj tretiranja insekticidima i do 30 %, a time se smanjuje „pritisak“ ostataka kemijskih sredstava na tlo i podzemne vode.

Štetnici se suzbijaju samo u slučaju kada njihova brojnost može dovesti do štete u višegodišnjem nasadu. Prskanja se obavljaju u optimalnom roku, a smanjuje se opasnost od pojave rezistentnosti štetnika na pojedini insekticid. Uz navedeno, manji broj tretiranja insekticidima utječe na smanjeni pritisak kemijskih onečišćivača na tlo, podzemne vode i zrak, a istovremeno se pozitivno utječe na povećanje bioraznolikosti trajnog nasada.

Korištenje metode konfuzije štetnika u višegodišnjim nasadima rezultira poremećajem reproduktivnog ciklusa štetnika, a može u potpunosti spriječiti parenje. Ovime se smanjuje broja štetnika kao i broj potrebnih tretiranja nasada insekticidima.

Korisnici mogu biti poljoprivrednici upisani u Upisnik poljoprivrednika i koriste zemljište upisano u ARKOD.

Uvjeti prihvatljivosti za ovu intervenciju su:

- operacije se mogu provoditi na površinama koje su u ARKOD sustavu registrirane kao trajni nasadi (maslinici, vinogradi i voćnjaci)
- prihvatljive su ARKOD parcele od najmanje 0,05 ha i gospodarstvo s ukupno najmanje 0,5 ha prihvatljive površine.

Obvezno razdoblje provedbe svake od operacija je najmanje pet godina.

U sklopu ove intervencije možete se odlučiti za sljedeće operacije:

70.01.01. Korištenje feromonskih, vizualnih i hranidbenih klopki - 293 EUR/ha

Obveze koje morate provoditi:

1. svake godine tijekom obveznog petogodišnjeg razdoblja završiti izobrazbu ili koristiti individualno savjetovanje ili sudjelovati u demonstracijskoj aktivnosti u trajanju od najmanje šest sati
2. voditi evidenciju o provedenim aktivnostima povezanim s obvezama
3. postaviti feromonske, vizualne ili hranidbene klopke najkasnije do 30. lipnja, moraju ostati u nasadu do 31. listopada
4. klopke se moraju pregledavati dva puta tjedno
5. skladištiti i čuvati korištene klopke i mamce na siguran način do 31. prosinca tekuće godine

70.01.02. Metoda konfuzije štetnika u višegodišnjim nasadima - 359,73 EUR/ha

Obveze koje morate provoditi:

1. svake godine tijekom obveznog petogodišnjeg razdoblja završiti izobrazbu ili koristiti individualno savjetovanje ili sudjelovati u demonstracijskoj aktivnosti u trajanju od najmanje šest sati
2. voditi evidenciju o provedenim aktivnostima povezanim s obvezama
3. postaviti feromonske dispenzere ovisno o tipu nametnika najkasnije do 1. svibnja
4. odstraniti stare dispenzere iz prijašnje sezone najkasnije do postavljanja novih dispenzera

70.01.03. Mehaničko uništavanje korova unutar redova višegodišnjih nasada - 373,33 EUR/ha

Obveze koje morate provoditi:

1. svake godine tijekom obveznog petogodišnjeg razdoblja završiti izobrazbu ili koristiti individualno savjetovanje ili sudjelovati u demonstracijskoj aktivnosti u trajanju od najmanje šest sati
2. voditi evidenciju o provedenim aktivnostima povezanim s obvezama
3. korove unutar redova u „zaštićenom prostoru“ (dio prostora koji se nalazi između debla, čokota i armature) suzbijati mehanički odgovarajućom poljoprivrednom mehanizacijom i opremom
4. zabranjeno je korištenje herbicida u „zaštićenom prostoru“

Također, možete na istoj površini odabrat jednu od niže navedenih kombinacija:

1. 70.01.01. Korištenje feromonskih, vizualnih i hranidbenih klopki + 70.01.02. Metoda konfuzije štetnika u višegodišnjim nasadima
Iznos potpore 293 EUR/ha + 359,73 EUR/ha

2. 70.01.01. Korištenje feromonskih, vizualnih i hranidbenih klopki + 70.01.03. Mehaničko uništavanje korova unutar redova višegodišnjih nasada

Iznos potpore 293 EUR/ha + 373,33 EUR/ha

3. 70.01.02. Metoda konfuzije štetnika u višegodišnjim nasadima + 70.01.03. Mehaničko uništavanje korova unutar redova višegodišnjih nasada

Iznos potpore 359,73 EUR/ha + 373,33 EUR/ha

4. 70.01.01. Korištenje feromonskih, vizualnih i hranidbenih klopki + 70.04. Ekološki uzgoj (skupina usjeva višegodišnji nasadi)

Iznos potpore:

293 EUR/ha + Orah i ljeska 516 EUR/ha

293 EUR/ha + Masline i vinova loza 754 EUR/ha

293 EUR/ha + Ostale voćne vrste 1.074 EUR/ha

5. 70.01.02. Metoda konfuzije štetnika u višegodišnjim nasadima + 70.04. Ekološki uzgoj (skupina usjeva višegodišnji nasadi)

Iznos potpore:

359,73 EUR/ha + Orah i ljeska 516 EUR/ha

359,73 EUR/ha + Masline i vinova loza 754 EUR/ha

359,73 EUR/ha + Ostale voćne vrste 1.074 EUR/ha

6. 70.01.01. Korištenje feromonskih, vizualnih i hranidbenih klopki + 70.08.01. Očuvanje ekstenzivnih voćnjaka

Iznos potpore: 293 EUR/ha + 450 EUR/ha

7. 70.01.01. Korištenje feromonskih, vizualnih i hranidbenih klopki + 70.08.02. Očuvanje ekstenzivnih maslinika

Iznos potpore: 293 EUR/ha + 804 EUR/ha

8. 70.01.02. Metoda konfuzije štetnika u višegodišnjim nasadima + 70.08.01. Očuvanje ekstenzivnih voćnjaka

Iznos potpore: 359,73 EUR/ha + 450 EUR/ha

9. 70.01.02. Metoda konfuzije štetnika u višegodišnjim nasadima + 70.08.02. Očuvanje ekstenzivnih maslinika

Iznos potpore: 359,73 EUR/ha + 804 EUR/ha

Intervencija 70.02. Očuvanje bioraznolikosti i okoliša na trajnim travnjacima i oranicama

Intervencija se provodi na travnjacima velike prirodne vrijednosti i oranicama gdje se uspostavljaju travne i cvjetne poljske trake. Navedene travnate površine imaju značajnu ulogu u skladištenju ugljika u tlu i biomasi čime pozitivno utječu na smanjenje emisije stakleničkih plinova i prilagodbu klimatskim promjenama.

Intervencija ima za cilj smanjiti pritisak intenzivne poljoprivrede na okoliš koja uzrokuje gubitak bioraznolikosti, nestanak vrijednih i rijetkih staništa kao i karakterističnih krajobraza.

U Republici Hrvatskoj je kosac ugrožena vrsta, a glavni uzroci ugroženosti su odumiranje tradicionalnog ekstenzivnog stočarstva i prelazak na intenzivnu poljoprivredu. S prestankom ekstenzivnog stočarenja, napuštanjem vlažnih i poplavnih travnjaka dolazi do sekundarne

sukcesije pa je provedba poljoprivredne prakse s ciljem povećanja stope preživljavanja mladih ptica i odraslih jedinki važna za očuvanje stabilnosti kako populacije kosca, tako i ostalih ptica travnjačkih staništa.

Leptiri imaju važnu ulogu u konzervacijskoj biologiji jer su odlični indikatori promjena koje se događaju u zajednici u kojoj žive. Promjene u gospodarenju staništem s ciljem intenziviranja proizvodnje na travnjacima s jedne strane, a zapuštanje travnjačkih površina koje rezultira sukcesijom staništa s druge strane, imaju za posljedicu pad brojnosti leptira, ali i drugih biljnih i životinjskih vrsta travnjačkih staništa. Operacija ima za cilj zaštititi bioraznolikost vlažnih travnjaka, kroz zaštitu četiri vrste ugroženih i strogo zaštićenih danjih vrsta leptira: veliki livadni plavac (*Phengaris teleius*), zagasiti livadni plavac (*Phengaris nausithous*), močvarni plavac (*Phengaris alcon alcon*) i močvarni okaš (*Coenonympha oedippus*) koji obitavaju na ekstenzivno korištenim travnjacima.

Intenzivna poljoprivredna proizvodnja na oraničnim površinama dovodi do smanjenja bioraznolikosti, a uspostavom poljskih traka stvara se stanište za različite biljne i životinjske vrste, poboljšava kvalitetu krajobraza i povećava ukupna bioraznolikost. Poljske trake mogu biti mješavina trava ili cvijeća, pri čemu cvjetne trake osiguravaju stanište prvenstveno za oprašivače ili insekte korisne za kontrolu brojnosti štetnika, dok travne trake predstavljaju važna staništa za ishranu i gniježđenje nekih vrsta ptica poput velike strnadice (*Emberiza calandra*), strnadice žutovoljke (*Emberiza citrinella*) i trčke (*Perdix perdix*).

U sklopu ove intervencije možete se odlučiti za sljedeće operacije:

70.02.01. Zaštita ptice kosca (*Crex crex*)

70.02.02. Zaštita leptira na trajnim travnjacima

70.02.03. Uspostava poljskih traka

Korisnici mogu biti poljoprivrednici ili posjednici zemljišta koje je registrirano u ARKOD sustavu kao trajni travnjak (operacija Zaštita ptice kosca (*Crex crex*) i Zaštita leptira na trajnim travnjacima) ili kao oranica (operacija Uspostava poljskih traka).

Uvjeti prihvatljivosti za ovu intervenciju su:

70.02.01. Zaštita ptice kosca (*Crex crex*) - minimalno 30% ARKOD površine mora se nalaziti na području na kojem obitava ptica kosac (*Crex crex*).

70.02.02. Zaštita leptira na trajnim travnjacima - minimalno 30% ARKOD površine mora se nalaziti na području ekološke mreže na kojem je cilj očuvanje vrsta danjih leptira: veliki livadni plavac (*Phengaris teleius*), zagasiti livadni plavac (*Phengaris nausithous*) i močvarni okaš (*Coenonympha oedippus*) te je stanište vrste močvarni plavac (*Phengaris alcon alcon*).

70.02.03. Uspostava poljskih traka - poljoprivredno zemljište na kojem se provodi poljoprivredna proizvodnja registrirano je u ARKOD sustavu kao oranica minimalne površine 1 ha.

Prihvatljive su ARKOD parcele od najmanje 0,05 ha i gospodarstvo s ukupno najmanje 0,5 ha prihvatljive površine.

Visine potpore i obveze po pojedinoj operaciji:

70.02.01. Zaštita ptice kosca (*Crex crex*) - 254 EUR/ha

Obveze koje morate provoditi:

1. svake godine tijekom obveznog petogodišnjeg razdoblja završiti izobrazbu ili koristiti individualno savjetovanje ili sudjelovati u demonstracijskoj aktivnosti u trajanju od najmanje šest sati
  2. voditi evidenciju o provedenim aktivnostima povezanim s obvezama
  3. zabranjena je upotreba mineralnog gnojiva ili stajskog gnoja
  4. zabranjena je upotreba sredstava za zaštitu bilja
  5. zabranjeno je zasijavanje travnjaka
  6. zabranjeni su hidromelioracijski zahvati
  7. ako se travnjak održava košnjom, dozvoljena je uporaba isključivo ručnih i strižnih kosilica na minimalnoj visini od 10 cm iznad tla
  8. košnju provoditi isključivo u razdoblju od 1. kolovoza do 15. rujna
  9. na parcelama većim od 1 ha ostaviti uz rub nepokošenu traku (5% površine), a košnju obavljati od sredine parcele kružno prema van ili s jedne strane parcele prema drugoj
  10. ispaša travnjaka koji se održavaju košnjom je dozvoljena nakon košnje do kraja tekuće godine, stoka se mora napasivati na cijeloj raspoloživoj površini, dozvoljeno je najmanje 0,3, a najviše 1 UG/ha ovaca, koza, goveda i/ili kopitara
ako se travnjak održava samo ispašom, ista je dozvoljena od 1. kolovoza do kraja tekuće godine, stoka se mora napasivati na cijeloj raspoloživoj površini, dozvoljeno je najmanje 0,3, a najviše 1 UG/ha ovaca, koza, goveda i/ili kopitara
- 70.02.02. Zaštita leptira na trajnim travnjacima**
- za močvarnog okaša (*Coenonympha oedippus*) **338 EUR/ha**, za velikog livadnog plavca (*Phengaris teleius*), zagasitog livadnog plavca (*Phengaris nausithous*) i močvarnog plavca (*Phengaris alcon alcon*) **277 EUR/ha**

Obveze koje morate provoditi:

1. svake godine tijekom obveznog petogodišnjeg razdoblja završiti izobrazbu ili koristiti individualno savjetovanje ili sudjelovati u demonstracijskoj aktivnosti u trajanju od najmanje šest sati
2. voditi evidenciju o provedenim aktivnostima povezanim s obvezama
3. zabranjena je upotreba mineralnog gnojiva ili stajskog gnoja
4. zabranjena je upotreba sredstava za zaštitu bilja
5. zabranjeno je zasijavanje travnjaka
6. zabranjeni su hidromelioracijski zahvati
7. košnja je dozvoljena isključivo ručno ili strižnim kosilicama
8. termin i način košnje određen je za pojedinu vrstu leptira, a košnja se mora obaviti do 1. listopada
9. ispaša je dozvoljena samo od 16. rujna do kraja tekuće godine, stoka se mora napasivati na cijeloj raspoloživoj površini, dozvoljeno je najmanje 0,3, a najviše 1 UG/ha ovaca, koza, goveda i/ili kopitara
10. ako su na parceli prisutni pojedinačni višegodišnji grmovi čivitnjače (*Amorpha fruticosa*) potrebno ih je posjeći ručnim alatima, iskopati panj i odstraniti najkasnije do 1. travnja

Vrsta	Kod* i naziv područja	Košnja
Močvarni plavac (<i>Phengaris alcon alcon</i>)	HR2001220 - Livade uz potok Injaticu HR2001305 - Zvečevo HR5000020 - NP Plitvička jezera	Zabranjena je košnja u razdoblju 15.6. - 15.9.

	HR2001409 - Livade uz Bednju II	Košnju je moguće obavljati svake ili svake druge godine, najviše dva puta godišnje.
Zagasiti livadni plavac (<i>Phengaris nausithous</i>)	HR2000672 - Zovje HR2001346 - Međimurje HR2001347 - Donje Međimurje	
Veliki livadni plavac (<i>Phengaris teleius</i>)	HR2000368 - Peteranec HR2000672 - Zovje HR2001346 - Međimurje HR2001347 - Donje Međimurje HR2001409 - Livade uz Bednju II	
Močvarni okaš (<i>Coenonympha oedippus</i>)	HR2000544 - Vlažne livade uz potok Malinska HR2000619 - Mirna i šire područje Butonige HR2000545 - Vlažne livade kod Marušića HR2000546 - Vlažne livade uz Jugovski potok (Štrcaj) HR2000543 - Vlažne livade uz potok Bračana (Žonti) HR2001015 - Pregon	Košnju obavljati nakon 15.9. na 1/3 površine svake godine

70.02.03. Uspostava poljskih traka:

- Uspostava cvjetne trake - **985,74 EUR/ha trake**
- Uspostava travne trake - **898,59 EUR/ha trake**

Obveze koje morate provoditi:

1. svake godine tijekom obveznog petogodišnjeg razdoblja završiti izobrazbu ili koristiti individualno savjetovanje ili sudjelovati u demonstracijskoj aktivnosti u trajanju od najmanje šest sati
2. voditi evidenciju o provedenim aktivnostima povezanim s obvezama

Uspostava cvjetne trake:

1. svake druge godine uz rub parcele treba posijati traku široku najmanje 5 m i dugu najmanje 100 m koja se ne smije koristiti kao put ili prolaz, traka može zauzimati najviše 30% površine ARKOD parcele
2. cvjetne trake trebaju sadržavati propisane cvjetne vrste, moraju se kositi dva puta godišnje, umjesto jedne košnje dozvoljeno je malčiranje; košnju ili malčiranje obaviti u srpnju i nakon cvatnje (od 15. rujna do 15. listopada), mogu se zaorati najranije 1. listopada
3. primjena pesticida na cvjetnim trakama nije dozvoljena

Uspostava travne trake:

1. traku treba posijati uz rub parcele široku najmanje 5 m i dugu najmanje 100 m koja se ne smije koristiti kao put ili prolaz, traka može zauzimati najviše 30% površine ARKOD parcele
2. travne trake trebaju sadržavati propisane vrste trava, moraju se kositi dva puta godišnje, prva košnja obavlja se u prvoj polovici travnja (za jesensku sjetvu) ili u drugoj polovici travnja (za proljetnu sjetvu), druga košnja se obavlja u listopadu
3. primjena insekticida na travnim trakama nije dozvoljena

Također, možete na istoj površini odabratи jednu od niže navedenih kombinacija:

1. 70.02.01. Zaštita ptice kosca (*Crex crex*) + 70.04. Ekološki uzgoj (skupina usjeva trajni travnjaci)

Iznos potpore: 254 EUR/ha + 157 EUR/ha

2. 70.02.02. Zaštita leptira na trajnim travnjacima + 70.04. Ekološki uzgoj (skupina usjeva trajni travnjaci)

Iznos potpore: močvarni okaš (*Coenonympha oedippus*) 338 EUR/ha + 157 EUR/ha

Iznos potpore: veliki livadni plavac (*Phengaris teleius*), zagasiti livadni plavac (*Phengaris nausithous*) i močvarni plavac (*Phengaris alcon alcon*) 277 EUR/ha + 157 EUR/ha

3. 70.02.03. Uspostava poljskih traka + 70.04. Ekološki uzgoj (skupina usjeva oranice)

Iznos potpore: cvjetne trake 985,74 EUR/ha trake + 235 EUR/ha

Iznos potpore: travne trake 898,59 EUR/ha trake + 235 EUR/ha

4. 70.02.03. Uspostava poljskih traka + 70.04. Ekološki uzgoj (skupina usjeva povrće)

Iznos potpore: cvjetne trake 985,74 EUR/ha trake + 480 EUR/ha

Iznos potpore: travne trake 898,59 EUR/ha trake + 480 EUR/ha

5. 70.02.01. Zaštita ptice kosca (*Crex crex*) + 70.07.01. Očuvanje suhozida

Iznos potpore: 254,00 EUR/ha + 0,74 EUR/m suhozida

6. 70.02.02. Zaštita leptira na trajnim travnjacima + 70.07.01. Očuvanje suhozida

Iznos potpore: 338 EUR/ha močvarni okaš (*Coenonympha oedippus*) + 0,74 EUR/m suhozida

277 EUR/ha veliki livadni plavac (*Phengaris teleius*), zagasiti livadni plavac (*Phengaris nausithous*) i močvarni plavac (*Phengaris alcon alcon*) + 0,74 EUR/m suhozida

7. 70.02.01. Zaštita ptice kosca (*Crex crex*) + 70.07.02. Očuvanje živica

Iznos potpore: 254 EUR/ha + 0,36 EUR/m živice

8. 70.02.02. Zaštita leptira na trajnim travnjacima + 70.07.02. Očuvanje živica

Iznos potpore: 338 EUR/ha močvarni okaš (*Coenonympha oedippus*) + 0,36 EUR/m živice

277 EUR/ha veliki livadni plavac (*Phengaris teleius*), zagasiti livadni plavac (*Phengaris nausithous*) i močvarni plavac (*Phengaris alcon alcon*) + 0,36 EUR/m živice

Intervencija 70.03. Očuvanje ugroženih izvornih pasmina domaćih životinja

Cilj ove intervencije je očuvanje populacije izvornih pasmina domaćih životinja, od kojih su neke kritično ugrožene ili ugrožene te im prijeti odumiranje. Nestajanjem izvornih pasmina smanjuje se bioraznolikost u poljoprivredi.

Izvorne pasmine domaćih životinja značajne su također osobito u kontekstu prilagodbe klimatskim promjenama i osiguravanja održive proizvodnje hrane u budućnosti. Na popisu se nalazi 27 ugroženih izvornih pasmina.

Novo: izmijenjen je minimalan broj UG valjano rasplodnih životinja koji je prihvatljiv za ulazak u sustav potpore, minimalni broj UG usklađen je s kategorijama ugroženosti pojedine pasmine.

Obveze koje morate provoditi:

1. Svake godine tijekom obveznog petogodišnjeg razdoblja završiti izobrazbu ili koristiti individualno savjetovanje ili sudjelovati u demonstracijskoj aktivnosti u trajanju od najmanje šest sati
2. Voditi evidenciju o provedenim aktivnostima povezanim s obvezama
3. Uzgajati ugrožene izvorne pasmine
4. Provoditi uzgojni program uz dostizanje uzgojnih ciljeva navedenih u programu
5. Tijekom obveznog razdoblja od pet godina držati najmanje isti broj UG istih pasmina za koje je zatražena potpora prve godine

Korisnik preuzima obvezu petogodišnjeg razdoblja provođenja.

Prihvatljivi minimalni broj uvjetnih grla valjano rasplodnih životinja:

Pasmina	Kategorizacija ugroženosti			Prihvatljivi minimalan broj UG valjano rasplodnih životinja
	Kritična	Ugrožena	Ranjiva	
Goveda:				
Buša - 397,33 €/UG		DA		2
Istarsko govedo - 445,08 €/UG		DA		2
Slavonsko srijemski podolac - 430,14 €/UG	DA			2
Svinje:				
Crna slavonska svinja - 267,69 €/UG			DA	1
Turopoljska svinja - 289,03 €/UG		DA		0,5
Banijska šara svinja - 269,34 €/UG		DA		0,5
Ovce:				
Istarska ovca - 170,15 €/UG		DA		0,5
Creska ovca - 233,06 €/UG	DA			0,15
Krčka ovca - 228,85 €/UG	DA			0,15

Paška ovca - 219,51 €/UG			DA	1
Dubrovačka ruda - 264,25 €/UG		DA		0,5
Lička pramenka - 250,43 €/UG			DA	1
Dalmarinska pramenka - 224,71 €/UG			DA	1
Cigaja - 209,16 €/UG		DA		0,5
Rapska ovca - 258,02 €/UG	DA			0,15
Koze:				
Hrvatska šarena koza - 228,66 €/UG		DA		0,5
Hrvatska bijela koza - 216,62 €/UG	DA			0,15
Istarska koza - 212,58 €/UG	DA			0,15
Perad:				
Zagorski puran - 371,11 €/UG			DA	0,15
Kokoš hrvatica - 370,76 €/UG			DA	0,15
Konji:				
Hrvatski hladnokrvnjak - 396,32 €/UG			DA	2
Hrvatski posavac - 404,98 €/UG		DA		2
Međimurski konj - 502,04 €/UG	DA			1
Lipicanac- 387,11€/UG		DA		2
Magarci:				
Istarski magarac - 304,97 €/UG		DA		2
Primorsko dinarski magarac - 230,95 €/UG		DA		2
Sjeverno jadranski magarac - 275,97 €/UG	DA			1

Ovu intervenciju moguće je kombinirati s intervencijom 70.06. Plaćanja za dobrobit životinja.

Intervencija 70.04. Ekološki uzgoj

Ekološka poljoprivreda je odgovor na očite negativne učinke konvencionalne poljoprivrede na klimu, okoliš, bioraznolikost i prirodne resurse, kao i na zdravlje ljudi.

Cilj intervencije je potaknuti primjenu praksi i metoda ekološkog uzgoja koje su korisne za okoliš - sa stajališta smanjenje emisija stakleničkih plinova, prilagodbe i ublažavanja klimatskih promjena. Također, nekorištenje sintetskih mineralnih gnojiva kao i smanjenje korištenja pesticida doprinosi smanjenju onečišćenja zraka onečišćivačima poput amonijaka, heksaklorbenzena - HPB, dušikovih oksida - NO_x, ne-metanskih hlapivih organskih tvari - NMHOS, ukupno suspendiranih čestica - TSP i čestica PM10. Smanjenje korištenja pesticida pridonosi smanjenju onečišćenja tla, a zabrana korištenja sintetskih mineralnih gnojiva pridonosi smanjenju onečišćenja voda kroz smanjeno ispiranje i otjecanje hraniwa poput dušika i fosfora. Nekorištenje sintetskih mineralnih gnojiva kao i smanjenje korištenja pesticida značajno doprinosi i očuvanju bioraznolikosti.

Provedbom ove intervencije doprinosite nacionalnom cilju dostizanja 14% poljoprivrednih površina u ekološkom uzgoju do 2030. godine.

Intervencija uključuje 2 operacije:

Prijelaz na ekološki uzgoj

Održavanje ekološkog uzgoja

Korisnici mogu biti poljoprivrednici upisani u Upisnik poljoprivrednika koji koriste zemljište upisano u ARKOD. Korisnik mora biti upisan u Upisnik subjekata u ekološkoj proizvodnji kojeg vodi Agencija za plaćanja u poljoprivredi, ribarstvu i ruralnom razvoju.

Uvjeti prihvatljivosti za ovu intervenciju su:

- svaka ARKOD parcela za koju se traži potpora u cijelosti mora biti uključena u sustav kontrole ovlaštenog kontrolnog tijela
- prihvatljive su ARKOD parcele od najmanje 0,05 ha i gospodarstvo s ukupno najmanje 0,5 ha prihvatljive površine.

Obveze korisnika za operacije Prijelaz na ekološki uzgoj i Održavanje ekološkog uzgoja su:

- svake godine tijekom obveznog petogodišnjeg razdoblja završiti izobrazbu ili koristiti individualno savjetovanje ili sudjelovati u demonstracijskoj aktivnosti u trajanju od najmanje šest sati. Korisnici koji prelaze na ekološki uzgoj obvezni su koristiti dodatna 4 - 6 sata individualnog savjetovanja
- voditi evidenciju o provedenim aktivnostima povezanim s obvezama
- koristiti gnojiva koja su odobrena za ekološku proizvodnju u skladu s Provedbenom uredbom komisije (EU) 2021/1165, Prilog II
- koristiti sredstva za zaštitu bilja koja su odobrena za ekološku proizvodnju u skladu s Provedbenom uredbom komisije (EU) 2021/1165, Prilog I
- provoditi pravila proizvodnje u skladu s Provedbenom uredbom komisije (EU) 2021/1165 i Uredbom (EU) 2018/848 Europskog parlamenta i Vijeća od 30. svibnja 2018. o ekološkoj proizvodnji i označivanju ekoloških proizvoda te stavljanju izvan snage Uredbu Vijeća (EZ) br. 834/2007
- za skupinu usjeva trajni travnjaci držati najmanje 0,5 EKO UG/ha, iznimno na krškim pašnjacima najmanje 0,3 EKO UG/ha

Provedba intervencije je najmanje pet godina.

Svaka operacija uključuje potporu za četiri skupine usjeva: oranice, povrće, višegodišnje nasade i trajne travnjake.

Novo: u odnosu na trenutno programsko razdoblje izmijenjeni su iznosi potpora i neke skupine usjeva.

Novo: unutar pojedine skupine usjeva isti je iznos potpore za prijelaz i za održavanje ekološkog uzgoja.

Novo: omogućena je dodatna potpora za troškove certificiranja od **60 EUR/ha** za prvi 10 ha kod prijelaza na ekološki uzgoj i za prvi 5 ha kod održavanja ekološkog uzgoja.

Iznosi potpora po skupinama usjeva:

Oranice:

- a)Prijelaz na ekološki uzgoj
  - za prvi 10 ha 235 EUR/ha + 60 EUR/ha
  - za preostalu površinu 235 EUR/ha
- b)Održavanje ekološkog uzgoja
  - za prvi 5 ha 235 EUR/ha + 60 EUR/ha
  - za preostalu površinu 235 EUR/ha

Višegodišnji nasadi:

Orah i ljeska

- a)Prijelaz na ekološki uzgoj
  - za prvi 10 ha 516 EUR/ha + 60 EUR/ha
  - za preostalu površinu 516 EUR/ha
- b)Održavanje ekološkog uzgoja
  - za prvi 5 ha 516 EUR/ha + 60 EUR/ha
  - za preostalu površinu 516 EUR/ha

Masline i vinova loza

- a)Prijelaz na ekološki uzgoj
  - za prvi 10 ha 754 EUR/ha + 60 EUR/ha
  - za preostalu površinu 754 EUR/ha
- b)Održavanje ekološkog uzgoja
  - za prvi 5 ha 754 EUR/ha + 60 EUR/ha
  - za preostalu površinu 754 EUR/ha

Ostale voćne vrste

- a)Prijelaz na ekološki uzgoj
  - za prvi 10 ha 1.074 EUR/ha + 60 EUR/ha
  - za preostalu površinu 1.074 EUR/ha
- b)Održavanje ekološkog uzgoja
  - za prvi 5 ha 1.074 EUR/ha + 60 EUR/ha
  - za preostalu površinu 1.074 EUR/ha

Trajni travnjaci:

- a)Prijelaz na ekološki uzgoj
-za prvih 10 ha 157 EUR/ha + 60 EUR/ha
-za preostalu površinu 157 EUR/ha
b)Održavanje ekološkog uzgoja
-za prvih 5 ha 157 EUR/ha + 60 EUR/ha
-za preostalu površinu 157 EUR/ha

Povrće:

- a)Prijelaz na ekološki uzgoj
-za prvih 10 ha 480 EUR/ha + 60 EUR/ha
-za preostalu površinu 480 EUR/ha
b)Održavanje ekološkog uzgoja
-za prvih 5 ha 480 EUR/ha + 60 EUR/ha
-za preostalu površinu 480 EUR/ha

Također, na istoj površini možete odabrati jednu od niže navedenih kombinacija:

1. 70.04. Ekološki uzgoj (skupina usjeva trajni travnjaci) + 70.02.01. Zaštita ptice kosca (*Crex crex*)

Iznos potpore 157 EUR/ha + 254 EUR/ha

2. 70.04. Ekološki uzgoj (skupina usjeva trajni travnjaci) + 70.02.02. Zaštita leptira na trajnim travnjacima

Iznos potpore 157 EUR/ha + močvarni okaš (*Coenonympha oedippus*) 338 EUR/ha

Iznos potpore 157 EUR/ha + veliki livadni plavac (*Phengaris teleius*), zagasiti livadni plavac (*Phengaris nausithous*) te je stanište vrste močvarni plavac (*Phengaris alcon alcon*) 277 EUR/ha

3. 70.04. Ekološki uzgoj (skupina usjeva oranice) + 70.02.03. Uspostava poljskih traka

Iznos potpore 235 EUR/ha + cvjetne trake 985,74 EUR/ha trake

Iznos potpore 235 EUR/ha + travne trake 898,59 EUR/ha trake

4. 70.04 Ekološki uzgoj (skupina usjeva povrće) + 70.02.03. Uspostava poljskih traka

Iznos potpore 480 EUR/ha + cvjetne trake 985,74 EUR/ha trake

Iznos potpore 480 EUR/ha + travne trake 898,59 EUR/ha trake

5. 70.04. Ekološki uzgoj (skupina usjeva višegodišnji nasadi) + 70.01.01. Korištenje feromonskih, vizualnih i hranidbenih klopki

Iznos potpore:

Orah i ljeska 516 EUR/ha + 293 EUR/ha

Masline i vinova loza 754 EUR/ha + 293 EUR/ha

Ostale voćne vrste 1.074 EUR/ha + 293 EUR/ha

6. 70.04. Ekološki uzgoj (skupina usjeva višegodišnji nasadi) + 70.01.02. Metoda konfuzije štetnika u višegodišnjim nasadima

Iznos potpore:

Orah i ljeska 516 EUR/ha + 359,73 EUR/ha

Masline i vinova loza 754 EUR/ha + 359,73 EUR/ha

Ostale voćne vrste 1.074 EUR/ha + 359,73 EUR/ha

7. 70.04. Ekološki uzgoj (skupina usjeva višegodišnji nasadi) + 70.07.01. Očuvanje suhozida
Iznos potpore:

Orah i ljeska 516 EUR/ha + 0,74 EUR/m suhozida

Masline i vinova loza 754 EUR/ha + 0,74 EUR/m suhozida

Ostale voćne vrste 1.074 EUR/ha + 0,74 EUR/m suhozida

8. 70.04. Ekološki uzgoj (skupina usjeva višegodišnji nasadi) + 70.07.02. Očuvanje živica
Iznos potpore:

Orah i ljeska 516 EUR/ha + 0,36 EUR/m živice

Masline i vinova loza 754 EUR/ha + 0,36 EUR/m živice

Ostale voćne vrste 1.074 EUR/ha + 0,36 EUR/m živice

9. 70.04 Ekološki uzgoj (skupina usjeva trajni travnjaci) + 70.07.01. Očuvanje suhozida

Iznos potpore: 157 EUR/ha + 0,74 EUR/m suhozida

10. 70.04 Ekološki uzgoj (skupina usjeva trajni travnjaci) + 70.07.02. Očuvanje živica

Iznos potpore: 157 EUR/ha + 0,36 EUR/m živice

11. 70.04 Ekološki uzgoj (skupina usjeva oranice) + 70.07.01. Očuvanje suhozida

Iznos potpore: 235 EUR/ha + 0,74 EUR/m suhozida

12. 70.04 Ekološki uzgoj (skupina usjeva oranice) + 70.07.02. Očuvanje živica

Iznos potpore: 235 EUR/ha + 0,36 EUR/m živice

13. 70.04 Ekološki uzgoj (skupina usjeva povrće) + 70.07.01. Očuvanje suhozida

Iznos potpore: 480 EUR/ha + 0,74 EUR/m suhozida

14. 70.04 Ekološki uzgoj (skupina usjeva povrće) + 70.07.02. Očuvanje živica

Iznos potpore: 480 EUR/ha + 0,36 EUR/m živice

Intervencija 70.06. Plaćanja za dobrobit životinja

Cilj intervencije je poticati poljoprivrednike na provedbu dobrobiti životinja kako bi se poboljšali životni uvjeti domaćih životinja te kako bi bili što sličniji njihovim prirodnim potrebama. Kako bi se to postiglo, potrebno je primijeniti aktivnosti koje nadilaze propisane standarde i uobičajenu poljoprivrednu praksu.

Ovakvi viši standardi, osim pozitivnog utjecaja na zdravlje životinja, su temeljni preduvjet za proizvodnju kvalitetne hrane, a također predstavljaju odgovor na zahtjev javnosti za humanijim postupanjem prema životinjama na poljoprivrednim gospodarstvima. Osim pozitivnog utjecaja na zdravlje životinja što uključuje i smanjeno korištenje anitmikrobnih pripravaka, viši standardi također predstavljaju dodatni korak ka održivoj poljoprivrednoj praksi koja ima pozitivne ishode za zdravlje ljudi i za okoliš. Provedba pojedinih zahtjeva dobrobiti životinja poput povećanja podne površine, obogaćivanja ležišta većim količinama slame ili držanje životinja na ispaši doprinosi smanjenju emisija stakleničkih plinova i amonijaka što pozitivno utječe na ublažavanje klimatskih promjena.

Mjere dobrobiti životinja usmjerene su na poboljšanje životnih uvjeta životinja na farmi.

Dobrobit životinja podržava veće standarde iz četiri područja dobrobiti (poboljšana hranidba, poboljšani uvjeti smještaja, pristup na otvoreno, poboljšana skrb) za pet stočarskih sektora:

- Goveda (mliječne krave, tovna junad, rasplodne junice, telad)
- Svinje (odbijena prasad, krmače/nazimice, svinje za tov)
- Perad (brojleri, nesilice, purani)
- Koze
- Ovce.

Obvezno razdoblje provedbe intervencije je jedna godina.

Korisnici mogu biti poljoprivrednici koji su upisani u Upisnik poljoprivrednika i Jedinstveni registar domaćih životinja (JRDŽ).

Dobrobit životinja u govedarstvu: korisnici koji se bave uzgojem mliječnih krava, tovne junadi, rasplodnih junica ili teladi upisanih u JRDŽ

Novo: u sektoru govedarstva omogućena je potpora za **rasplodne junice** i novi su iznosi potpore za zahtjev Obogaćivanje ležišta kod svih kategorija životinja.

Dobrobit životinja u svinjogradstvu: korisnici koji se bave uzgojem odbijene prasadi, krmača i nazimica ili svinja za tov upisanih u JRDŽ

Novo: u sektoru svinjogradstva uvedene su nove obveze.

Dobrobit životinja u peradarstvu: korisnici koji se bave uzgojem brojlera, nesilica ili purana upisanih u JRDŽ

Dobrobit životinja u kozarstvu: korisnici koji se bave uzgojem koza upisanih u JRDŽ

Dobrobit životinja u ovčarstvu: korisnici koji se bave uzgojem ovaca upisanih u JRDŽ

70.06.01. Dobrobit životinja u govedarstvu

Dobrobit životinja u govedarstvu (mliječne krave, tovna junad, rasplodne junice, telad): minimalni broj životinja preračunat stopom konverzije u uvjetna grla iznosi 4 UG

a) **Mlječne krave - područja dobrobiti:**

Poboljšana hranidba

Korisnik ostvaruje potporu ako ispuni sljedeća dva zahtjeva koja se moraju kombinirati s najmanje jednim od zahtjeva iz područja dobrobiti Poboljšani uvjeti smještaja ili Pristup na otvoreno:

1. Plan hranidbe - obveza je izraditi dnevni, mjesecni i godišnji plan hranidbe koji mora biti potvrđen od strane nadležnih službi
2. Kontrola pljesni i mikotoksina - obveza je analizirati krmiva na aflatoksin u nekome od ovlaštenih laboratorija najmanje dva puta godišnje.

Poboljšani uvjeti smještaja

Korisnik ostvaruje potporu ako ispuni najmanje jedan od zahtjeva:

1. Povećanje podne površine za 10% - obveza je osigurati najmanje $6,6 \text{ m}^2$ podne površine po mlijekojoj kravi
2. Obogaćivanje ležišta - obveza je postaviti u ležišta najmanje 3 kg stelje/slame dnevno po mlijekojoj kravi ili postaviti madrace.

Pristup na otvoreno

Korisnik ostvaruje potporu ako ispunji jedan od zahtjeva:

1. Držanje na ispaši - obveza je držati mlijekoće krave na ispaši najmanje 120 dana godišnje uz koprološku pretragu dva puta godišnje.
2. Ispust - obveza je držati mlijekoće krave na ispustu najmanje 150 dana godišnje.

b) Tovna junad - područja dobrobiti:

Poboljšana hranidba

Korisnik ostvaruje potporu ako ispunji sljedeći zahtjev, koji se mora kombinirati s najmanje jednim od zahtjeva za područje dobrobiti Poboljšani uvjeti smještaja:

1. Plan hranidbe - obveza je izraditi dnevni, mjesecni i godišnji plan hranidbe koji mora biti potvrđen od strane nadležnih službi.

Poboljšani uvjeti smještaja

Korisnik ostvaruje potporu ako ispunji najmanje jedan od zahtjeva:

1. Povećanje podne površine za 10% - obveza je osigurati najmanje $2,75 \text{ m}^2$ podne površine po tovnom junetu
2. Obogaćivanje ležišta - obveza je u ležištu postaviti najmanje 3 kilograma stelje/slame dnevno po tovnom junetu ili postaviti gumenu podlogu na najmanje 25% površine poda u staji.

c) Rasplodne junice - područja dobrobiti:

Poboljšana hranidba

Korisnik ostvaruje potporu ako ispunji sljedeća dva zahtjeva koja se moraju kombinirati s najmanje jednim od zahtjeva iz područja dobrobiti Poboljšani uvjeti smještaja ili Pristup na otvoreno:

1. Plan hranidbe - obveza je izraditi dnevni, mjesecni i godišnji plan hranidbe koji mora biti potvrđen od strane nadležnih službi
2. Kontrola pljesni i mikotoksina - obveza je analizirati krmiva na aflatoksin u nekome od ovlaštenih laboratorijskih ustanova najmanje dva puta godišnje.

Poboljšani uvjeti smještaja

Korisnik ostvaruje potporu ako ispunji najmanje jedan od zahtjeva:

1. Povećanje podne površine za 10% - obveza je osigurati najmanje $2,75 \text{ m}^2$ podne površine po rasplodnoj junici
2. Obogaćivanje ležišta - obveza je u ležištu postaviti najmanje 3 kilograma stelje/slame dnevno po rasplodnoj junici ili postaviti gumenu podlogu na najmanje 25% površine poda u staji.

Pristup na otvoreno

Korisnik ostvaruje potporu ako ispunji jedan od zahtjeva:

1. Držanje na ispaši - obveza je držati rasplodne junice na ispaši najmanje 120 dana godišnje uz koprološku pretragu dva puta godišnje.
2. Ispust - obveza je držati rasplodne junice na ispustu najmanje 150 dana godišnje.

d) Telad - područja dobrobiti:

Poboljšana hranidba

Korisnik ostvaruje potporu ako ispuni sljedeći zahtjev, koji mora kombinirati s najmanje jednim od zahtjeva za područje dobrobiti Poboljšani uvjeti smještaja ili Pristup na otvoreno:

1.Plan hranidbe - obveza je izraditi dnevni, mjesecni i godišnji plan hranidbe koji mora biti potvrđen od strane nadležnih službi.

Poboljšani uvjeti smještaja

Korisnik ostvaruje potporu ako ispuni najmanje jedan od zahtjeva:

1. Povećanje podne površine za 10% - obveza je osigurati podnu površinu u skladu s težinom teleta:

Živa vaga teleta (kg)	Najmanja podna površina po teletu (m ²)
manje od 150	1,65
150 - 220	1,87
220 i više	1,98

2. Obogaćivanje ležišta – obveza je postaviti u ležište najmanje 1,5 kilograma stelje/slame dnevno po teletu ili gumenu podlogu na minimalno 25% površine poda u staji.

Pristup na otvoreno

Obveza je osigurati teladi pristup ispustu iz staje ili smještaj u natkrivenim boksovima s vanjskim prostorom pri čemu je podna površina u skladu s težinom teleta:

Živa vaga teleta (kg)	Najmanja podna površina po teletu (m ²)
manje od 150	1,5
150 - 220	1,7
220 i više	1,8

70.06.02. Dobrobit životinja u svinjogojstvu

Dobrobit životinja u svinjogojstvu (odbijena prasad, krmače/nazimice, svinje za tov): minimalni broj životinja preračunat stopom konverzije u uvjetna grla, iznosi 5 UG

a) Odbijena prasad - područja dobrobiti:

Poboljšana skrb

Korisnik ostvaruje potporu ako ispuni zahtjev Sprječavanje oštećivanja repova. Uvjeti držanja moraju osigurati da najmanje 90% životinja ima neoštećeni rep. Korisnik ostvaruje potporu ako kombinira ovaj zahtjev sa područjem dobrobiti Poboljšani uvjeti smještaja.

Poboljšani uvjeti smještaja

Korisnik ostvaruje potporu za područje dobrobiti Poboljšani uvjeti smještaja ako ispuni oba zahtjeva:

1. Povećanje podne površine za najmanje 15% - obveza je po prasetu osigurati podnu površinu od najmanje 0,23 m² za svu prasad do 20 kg težine.

2. Obogaćivanje ležišta - obveza je obogatiti ležište sa najmanje 0,8 kg slame dnevno po životinji ili osigurati jedan predmet za obogaćivanje (viseći objekti kao npr. prirodno uže, drveni predmeti, gumene cijevi, plastične/gumene lopte, plastični/gumeni predmeti i slično) na 10 životinja.

b) Krmače i nazimice - područja dobrobiti:

Poboljšana hranidba

Korisnik ostvaruje potporu ako ispuni sljedeća dva zahtjeva, koja mora kombinirati s najmanje jednim od zahtjeva za područja dobrobiti Poboljšana skrb ili Poboljšani uvjeti smještaja ili Pristup na otvoreno:

1. Plan hranidbe - obveza je izraditi dnevni, mjesecni i godišnji plan hranidbe koji mora biti potvrđen od strane nadležnih službi
2. Kontrola pljesni i mikotoksina - obaveza je analizirati krmiva na zearalenon i deoksinivalenol u nekome od ovlaštenih laboratorija najmanje dva puta.

Poboljšana skrb

Korisnik ostvaruje potporu ako ispuni najmanje jedan zahtjev:

1. Poboljšani uvjeti prasenja - obveza je u prasilištu osigurati zatvoreno gnijezdo površine najmanje $0,75 \text{ m}^2$ i visine najmanje 45 cm te obvezno postaviti sustav grijanja s kontrolom temperature
2. Poboljšana skrb u prasilištu - obveza je tijekom razdoblja prasenja osigurati prisustvo poljoprivrednog osoblja najmanje dva puta po dva sata, unutar perioda od 16 sati
3. Smanjenje toplinskog stresa u ljetnim mjesecima pojačanim protokom zraka - obveza je osigurati ugrađeni ventilacijski sustav s mogućnošću kontrole brzine protoka zraka ili ugrađeni sustav za hlađenje ulaznog zraka u objektu
4. Smanjenje toplinskog stresa u ljetnim mjesecima raspršivanjem vode - obveza je osigurati ugrađeni visokotlačni ili niskotlačni sustav raspršivanja vode.

Poboljšani uvjeti smještaja

Korisnik ostvaruje potporu ako ispuni najmanje jedan od zahtjeva:

1. Povećanje podne površine za 15% - obveza je osigurati podnu površinu u skladu s brojem životinja:

Broj životinja	Najmanja podna površina po krmači/nazimici (m^2)
od 10 do 39	1,89
40 i više	1,73

Ovaj je zahtjev obavezno kombinirati s jednim od zahtjeva za smanjenje toplinskog stresa ili zahtjevom za obogaćivanje ležišta.

2. Obogaćivanje ležišta - obveza je obogatiti ležište sa najmanje 3 kg slame dnevno po životinji.

Pristup na otvoreno

Korisnik ostvaruje potporu ako ispuni zahtjev Pristup ispustu. Obveza je osigurati pristup ispustu najmanje dva puta tjedno u trajanju od najmanje dva sata, pri čemu površina ispusta mora biti najmanje $1,3 \text{ m}^2$ po krmači ili nazimici.

c) Svinje za tov - područja dobrobiti:

Poboljšana skrb

Korisnik ostvaruje potporu ako ispuni zahtjev Sprječavanje oštećivanja repova. Uvjeti držanja moraju osigurati da najmanje 90% životinja ima neoštećeni rep. Korisnik ostvaruje potporu ako kombinira ovaj zahtjev s područjem dobrobiti Poboljšani uvjeti smještaja.

Poboljšani uvjeti smještaja

Korisnik ostvaruje potporu za područje dobrobiti Poboljšani uvjeti smještaja ako ispuni oba zahtjeva:

1. Povećanje podne površine za najmanje 15% - obveza je osigurati podnu površinu u skladu s težinom životinja:

Živa vaga svinje (kg)	Najmanja podna površina po svinji (m ²)
više od 20 do najviše 50	0,46
više od 50 do najviše 110	0,75
više od 110	1,15

2. Obogaćivanje ležišta – obveza je obogatiti ležište sa najmanje 1 kg slame dnevno po životinji za svinje za tov do 60 kg težine ili sa najmanje 1,5 kg slame dnevno po životinji za svinje za tov iznad 60 kg težine ili osigurati jedan predmet za obogaćivanje (viseći objekti kao npr. prirodno uže, drveni predmeti, gumene cijevi, plastične/gumene lopte, plastični/gumeni predmeti i slično) na 10 životinja.

Pristup na otvoreno

Korisnik ostvaruje potporu ako ispuni zahtjev Pristup ispustu. Obveza je osigurati pristup ispustu najmanje dva puta tjedno u trajanju od najmanje dva sata, pri čemu površina ispusta mora biti najmanje 0,55 m² po tovljeniku.

70.06.03. Dobrobit životinja u peradarstvu

Dobrobit životinja u peradarstvu (brojleri, nesilice, purani): minimalni broj životinja preračunat stopom konverzije u uvjetna grla iznosi 5 UG.

a) **Brojleri** - područja dobrobiti:

Poboljšana skrb

Korisnik ostvaruje potporu ako ispuni zahtjev:

1. Poboljšana skrb za jednodnevne piliće. Obveza je tijekom prvih tjedan dana za jednodnevne piliće na područje za hranidbu postaviti papir za piliće (Chickpaper).

Poboljšani uvjeti smještaja

Korisnik ostvaruje potporu ako ispuni zahtjev:

1. Smanjena gustoća naseljenosti. Obveza je osigurati gustoću naseljenosti koja niti u jednom trenutku ne prelazi 30 kg mase brojlera/m².

U skladu je s Direktivom Vijeća 2007/43/EZ o utvrđivanju minimalnih pravila za zaštitu pilića koji se uzgajaju za proizvodnju mesa, člankom 3. propisano je kako države članice trebaju osigurati da najveća gustoća naseljenosti ni u jednom trenutku ne prelazi 33 kg/m². Obveza predstavlja 10% manju gustoću (30 kg/m² u bilo kojem trenutku).

b) **Nesilice**- područja dobrobiti:

Uz poštivanje svih navedenih obveza, podnositelj zahtjeva mora u četvrtoj godini, računajući od prve godine od prihvaćanja obveza napustiti uzgoj u kavezima.

Poboljšana skrb

Korisnik ostvaruje potporu ako ispuni zahtjev Zabranjeno skraćivanje kljunova te ga kombinira sa povećanjem podne površine za 10% ili smanjenjem gustoće naseljenosti ili smanjenjem broja nesilica po gnijezdu. Nesilicama bez obzira na dob zabranjeno je skraćivati kljunove.

Poboljšani uvjeti smještaja

Korisnik ostvaruje potporu ako ispuni jedan od sljedećih zahtjeva:

1. Povećanje podne površine za 10% - obveza je osigurati po nesilici najmanje 660 cm^2 korisne površine u kavezu
2. Smanjena gustoća naseljenosti - obveza je osigurati gustoću naseljenosti od najviše osam nesilica po m^2 korisne površine
3. Smanjeni broj nesilica po gnijezdu - obveza je u kavezu osigurati jedno gnijezdo za najviše šest nesilica ili treba osigurati jedan m^2 površine gnijezda za najviše 118 nesilica
4. Dodatne prečke - obveza je po nesilici osigurati prečku dužine najmanje 20 cm.

c) Purani - područja dobrobiti:

Poboljšana skrb

Korisnik ostvaruje potporu ako ispuni zahtjev:

1. Poboljšana skrb za jednodnevne puriće. Obveza je tijekom prvih tjedana dana za jednodnevne puriće na područje za hranidbu postaviti papir za piliće (Chickpaper).

Poboljšani uvjeti smještaja

Korisnik ostvaruje potporu ako ispuni zahtjev:

1. Smanjena gustoća naseljenosti. Obveza je osigurati gustoću naseljenosti koja niti u jednom trenutku ne prelazi 50 kg/m^2 ili $23,5\text{ kg/m}^2$ za alternativni uzgoj.
S obzirom da je uobičajena praksa gustoća naseljenosti od 55 kg/m^2 , obveza propisuje 10% manja gustoću naseljenosti (50 kg/m^2 u bilo kojem trenutku).

Pristup na otvoreno

Korisnik ostvaruje potporu ako ispuni zahtjev Povećanje površine ispusta. Obveza je osigurati ispust od najmanje 5 m^2 po kljunu.

70.06.04. Dobrobit životinja u kozarstvu

Dobrobit životinja u kozarstvu: minimalni broj životinja preračunat stopom konverzije u uvjetna grla iznosi 4 UG

Koze - područja dobrobiti:

Poboljšana hranidba

Korisnik ostvaruje potporu ako ispuni sljedeći zahtjev, koji mora kombinirati s najmanje jednim od zahtjeva za područja dobrobiti Poboljšani uvjeti smještaja ili Pristup na otvoreno:

1. Plan hranidbe - obveza je izraditi dnevni, mjesecni i godišnji plan hranidbe koji mora biti potvrđen od strane nadležnih službi.

Poboljšani uvjeti smještaja

Korisnik ostvaruje potporu ako ispunii zahtjev Povećanje podne površine za 10%:

Kategorija koza	Najmanja podna površina po kozi (m²)
Koze, rasplodne koze	1,32
Jarad	0,55
Jarčevi	3,3

Pristup na otvoreno

Korisnik ostvaruje potporu ako ispunii najmanje jedan od zahtjeva:

1. Držanje na ispaši:

a) obveza je držati koze na ispaši najmanje 150 dana godišnje uz koprološku pretragu dva puta godišnje

b) izvršiti pregled i intervenciju na papcima dva puta godišnje.

2. Ispust - obveza je osigurati kozama pristup ispustu tijekom cijele godine pri čemu je najmanja podna površina ispusta:

Kategorija koza	Najmanja podna površina po kozi (m²)
Koze, rasplodne koze	2,4
Jarčevi	6

70.06.05. Dobrobit životinja u ovčarstvu

Dobrobit životinja u ovčarstvu: minimalni broj životinja preračunat stopom konverzije u uvjetna grla iznosi 4 UG

Ovce - područja dobrobiti:

Poboljšana hranidba

Korisnik ostvaruje potporu ako ispunii sljedeći zahtjev, koji mora kombinirati s najmanje jednim od zahtjeva za područja dobrobiti Poboljšani uvjeti smještaja ili Pristup na otvoreno:
1. Plan hranidbe - obveza je izraditi dnevni, mjesecni i godišnji plan hranidbe koji mora biti potvrđen od strane nadležnih službi.

Poboljšani uvjeti smještaja

Korisnik ostvaruje potporu za područje dobrobiti Poboljšani uvjeti smještaja ako ispunii zahtjev povećanje podne površine za 10%:

Kategorija ovaca	Najmanja podna površina po ovci (m²)
Ovce, rasplodne ovce	1,32
Janjad	0,55
Ovnovi	3,3

Pristup na otvoreno

Korisnik ostvaruje potporu ako ispunii najmanje jedan od zahtjeva:

1. Držanje na ispaši:

a) obveza je držati ovce na ispaši najmanje 150 dana godišnje uz koprološku pretragu dva puta godišnje

b) izvršiti pregled i intervenciju na papcima dva puta godišnje.

2. Ispust - obveza je osigurati ovcama pristup ispustu tijekom cijele godine pri čemu je najmanja podna površina ispusta:

Kategorija ovaca	Najmanja podna površina po ovcu (m ²)
Ovce, rasplodne ovce	2,4
Ovnovi	6

Iznosi potpore:

70.06.01. Plaćanja za dobrobit životinja u govedarstvu

Kategorija	Područje dobrobiti	Zahtjev	Iznos €/UG
MLIJEČNE KRAVE	Poboljšana hranidba – korisnik ostvaruje potporu ako ispunii oba zahtjeva. Mora se kombinirati s najmanje jednim od zahtjeva za Poboljšane uvjete smještaja ili Pristup na otvoreno	Plan hranidbe	5,79 ali najviše 579,00 € po MIBPG-u za kategoriju mlijecne krave
	Poboljšani uvjeti smještaja	Kontrola plijesni i toksina	4,93
		Povećanje podne površine za 10 %	57,16
	Pristup na otvoreno	Obogaćivanje ležišta	128,37
		Držanje na ispaši	34,06
RASPLODNE JUNICE	Poboljšana hranidba – korisnik ostvaruje potporu ako ispunii oba zahtjeva. Mora se kombinirati s najmanje jednim od zahtjeva za Poboljšane uvjete smještaja ili Pristup na otvoreno	Plan hranidbe	5,79 ali najviše 579,00 € po MIBPG-u za kategoriju rasplodne junice
	Poboljšani uvjeti smještaja	Kontrola plijesni i toksina	4,93
		Povećanje podne površine za 10 %	33,48
	Pristup na otvoreno	Obogaćivanje ležišta	155,96
		Držanje na ispaši	55,89
JUNAD	Poboljšana hranidba mora se kombinirati s najmanje jednim zahtjevom za Poboljšane uvjete smještaja	Plan hranidbe	5,79 ali najviše 579,00 € po MIBPG-u za kategoriju junad
	Poboljšani uvjeti smještaja	Povećanje podne površine za 10 %	36,21
		Obogaćivanje ležišta	150,61
TELAD	Poboljšana hranidba – mora se kombinirati s najmanje jednim	Plan hranidbe	5,79 ali najviše 579,00 € po

	od zahtjeva za Poboljšane uvjete smještaja ili Pristup na otvoreno		MIBPG-u za kategoriju telad
Poboljšani uvjeti smještaja	Povećanje podne površine za 10 %	17,05	
	Obogaćivanje ležišta	46,51	
Pristup na otvoreno	Telad mora imati pristup ispustu iz staje ili se mora držati u natkrivenim boksovima s vanjskim prostorom	112,95	

70.06.02. Plaćanja za dobrobit životinja u svinjogojstvu

Kategorija	Područje dobrobiti	Zahtjev	Iznos €/UG
ODBIJENA PRASAD	Poboljšana skrb - korisnik ostvaruje potporu ako kombinira ovaj zahtjev sa područjem dobrobiti Poboljšani uvjeti smještaja.	Sprječavanje oštećivanja repova	20,77
	Poboljšani uvjeti smještaja - korisnik ostvaruje potporu ako ispuni oba zahtjeva	Povećanje podne površine za 10 %	24,12
		Obogaćivanje ležišta	39,07
KRMAČE NAZIMICE I	Poboljšana hranidba – korisnik ostvaruje potporu ako ispuni oba zahtjeva. Mora se kombinirati s najmanje jednim od zahtjeva za Poboljšanu skrb ili Poboljšane uvjete smještaja ili Pristup na otvoreno	Plan hranidbe	5,79 ali najviše 579,00 € po MIBPG-u za kategoriju krmače i nazimice
		Kontrola pljesni i mikotoksina	19,74
		Poboljšani uvjeti prasenja	29,54
		Poboljšana skrb u prasilištu	30,32
	Poboljšana skrb	Smanjenje toplinskog stresa u ljetnim mjesecima pojačanim protokom zraka	46,04
		Smanjenje toplinskog stresa u ljetnim mjesecima raspršivanjem vode	22,44
		Povećanje podne površine za 10 %	84,18
	Poboljšani uvjeti smještaja	Obogaćivanje ležišta	54,00
	Pristup na otvoreno	Pristup ispustu	84,66

SVINJE ZA TOV	Poboljšana skrb - korisnik ostvaruje potporu ako kombinira ovaj zahtjev sa područjem dobrobiti Poboljšani uvjeti smještaja.	Sprječavanje oštećivanja repova	6,09
	Poboljšani uvjeti smještaja - korisnik ostvaruje potporu ako ispuni oba zahtjeva	Povećanje podne površine za 10 %	12,77
		Obogaćivanje ležišta	40,50
	Pristup na otvoreno	Pristup ispustu	23,16

70.06.03. Plaćanje za dobrobit životinja u peradarstvu

Kategorija	Područje dobrobiti	Zahtjev	Iznos €/UG
BROJLERI	Poboljšana skrb	Poboljšana skrb za jednodnevne piliće	1,30
	Poboljšani uvjeti smještaja	Smanjena gustoća naseljenosti	19,94
NESILICE	Poboljšana skrb – mora se kombinirati sa jednim od prva tri zahtjeva za Poboljšane uvjete smještaja	Zabranjeno skraćivanje kljunova	23,13
	Poboljšani uvjeti smještaja – može se odabrati samo jedan zahtjev	Povećanje podne površine za 10%	40,44
		Smanjena gustoća naseljenosti	
		Smanjen broj nesilica po gnijezdu	
		Dodatne prečke	0,32
PURANI	Poboljšana skrb	Poboljšana skrb za jednodnevne puriće	0,69
	Poboljšani uvjeti smještaja	Smanjena gustoća naseljenosti	32,62
	Pristup na otvoreno	Povećanje površine ispusta	7,75

70.06.04. Plaćanje za dobrobit životinja u kozarstvu

KOZE	Poboljšana hranidba – mora se kombinirati s najmanje jednim od zahtjeva za Poboljšane uvjete smještaja ili Pristup na otvoreno	Plan hranidbe	5,79 ali najviše 579,00 € po MIBPG-u za kategoriju koze
	Poboljšani uvjeti smještaja	Povećanje podne površine za 10 % za koze u proizvodnji mlijeka	134,95
		Povećanje podne površine za 10 % za	75,64

		koze u proizvodnji mesa	
Pristup na otvoreno	Držanje na ispaši	79,30	
	Pristup ispustu	40,76	

70.06.05. Plaćanje za dobrobit životinja u ovčarstvu

OVCE	Poboljšana hranidba – mora se kombinirati s najmanje jednim od zahtjeva za Poboljšane uvjete smještaja ili Pristup na otvoreno	Plan hranidbe	5,79 ali najviše 579,00 € po MIBPG -u za kategoriju ovce
	Poboljšani uvjeti smještaja	Povećanje podne površine za 10 % za ovce u proizvodnji mlijeka	94,50
		Povećanje podne površine za 10 % za ovce u- proizvodnji mesa	28,77
	Pristup na otvoreno	Držanje na ispaši	79,30
		Pristup ispustu	40,76

Ovu intervenciju moguće je kombinirati sa intervencijom 70.03. Očuvanje ugroženih izvornih pasmina domaćih životinja.

Intervencija 70.07. Očuvanje obilježja krajobraza

Intervencija ima za cilj očuvati suhozide i živice kao obilježja krajobraza koja imaju značajnu ulogu u sprječavanju erozije tla.

Suhozidi su dio bogatog kulturnog nasljeđa Republike Hrvatske i prepoznatljivo obilježje krajobraza, ponajviše u priobalju i na otocima. Kroz operaciju održavanja suhozida sprječava se njihovo zarastanje neželjenom vegetacijom te štiti tradicionalni izgled krajobraza. Suhozidi imaju važnu ulogu u sprječavanju klizišta, poplava i odrona, kao i u borbi protiv erozije i odnošenja gornjeg sloja tla.

Živice kao obilježja krajobraza prevladavaju na kontinentalnom području. Osim što značajno doprinose krajobraznoj raznolikosti u monotonim poljoprivrednim krajobrazima gdje prevladavaju oranice sa svega nekoliko kultura, odlična su zaštita od vjetra i smanjuju eroziju tla. Suhozidi i živice bogata su i važna staništa za kukce, gmazove i vodozemce te neke vrste ptica. Zabранa korištenja sredstava za zaštitu bilja i sintetskih mineralnih gnojiva značajno utječe na smanjenje onečišćenja voda ispiranjem i otjecanjem dušika i pesticidima.

Korisnici mogu biti poljoprivrednici koji su upisani u Upisnik poljoprivrednika i koriste zemljište upisano u ARKOD sustav.

Uvjeti prihvatljivosti za ovu intervenciju su: prihvatljive su ARKOD parcele od najmanje 0,05 ha i gospodarstvo s ukupno najmanje 0,5 ha prihvatljive površine.

Obvezno razdoblje provedbe svake od operacija je najmanje pet godina.

Očuvajte naš karakteristični krajobraz provođenjem jedne od operacija:

70.07.01. Očuvanje suhozida - 0,74 EUR/m

Uvjeti prihvatljivosti za operaciju:

-poljoprivredno zemljište na kojem se provodi poljoprivredna proizvodnja registrirano je u ARKOD sustavu te ima evidentirane vanjske suhozide čija je ukupna dužina najmanje 30 m (potporni zidovi, terase i unutrašnji suhozidi nisu prihvatljivi). Suhozid mora zadovoljavati sljedeće uvijete:

- najmanje širine 0,5 m
- maksimalne širine 2 m unutar parcele, tj. na granici parcele 4 m
- najmanje visine 0,2 m
- maksimalne visine 3 m.

Obveze korisnika za operaciju:

1. svake godine tijekom obveznog petogodišnjeg razdoblja završiti izobrazbu ili koristiti individualno savjetovanje ili sudjelovati u demonstracijskoj aktivnosti u trajanju od najmanje šest sati
2. voditi evidenciju o provedenim aktivnostima povezanim s obvezama
3. kontrolirati tijelo suhozida minimalno dva puta godišnje, najkasnije do 1. listopada tekuće godine
4. održavati suhozid koristeći tradicionalne materijale i način izrade, što podrazumijeva slaganje isključivo od okolnoga kamena bez korištenja veziva i drugih materijala; odlaganje granja na vrhu suhozida je prihvatljivo kao i zaštitna žica koja mora biti postavljena tako da ne narušava prirodnu strukturu suhozida
sprječavati zarastanje tijela suhozida vegetacijom na način da se neželjena vegetacija mora uklanjati ručno, bez primjene herbicida

70.07.02. Očuvanje živica - 0,36 EUR/m

Uvjeti prihvatljivosti za operaciju:

- poljoprivredno zemljište na kojem se provodi poljoprivredna proizvodnja registrirano je u ARKOD sustavu te ima evidentiranu živicu minimalne dužine 60 m (maksimalna dozvoljena širina živice je 2 m).

- Prihvatljiva je živica koja ima očuvanu strukturu, pri čemu ukupna dužina praznih mjesta ne smije biti veća od 10% ukupne dužine živice.

Obveze korisnika za operaciju:

1. svake godine tijekom obveznog petogodišnjeg razdoblja završiti izobrazbu ili koristiti individualno savjetovanje ili sudjelovati u demonstracijskoj aktivnosti u trajanju od najmanje šest sati
2. voditi evidenciju o provedenim aktivnostima povezanim s obvezama
3. kontrolirati izgled i stanje živice minimalno jednom godišnje, najkasnije do 1. listopada tekuće godine

4. održavati živicu orezivanjem jednom u dvije godine kako bi zadržala oblik, orezivanje živice nije dozvoljeno u razdoblju od 1. ožujka do 31. kolovoza
5. dijelove živice koji nedostaju treba nadosaditi autohtonim ili udomaćenim vrstama grmlja i drveća
6. površine uz rub živice do širine najmanje jednog metra moraju biti prekrivene prirodnom vegetacijom. Na tim površinama zabranjena je uporaba sredstava za zaštitu bilja i mineralnih gnojiva.

Također, na istoj površini možete odabrati jednu od niže navedenih kombinacija.

1. 70.07.01. Očuvanje suhozida + 70.02.01. Zaštita ptice kosca (*Crex crex*)

Iznos potpore: 0,74 EUR/m suhozida + 254 EUR/ha

2. 70.07.01. Očuvanje suhozida + 70.02.02. Zaštita leptira na trajnim travnjacima

Iznos potpore: 0,74 EUR/m suhozida + 338 EUR/ha močvarni okaš (*Coenonympha oedippus*)

0,74 EUR/m suhozida + 277 EUR/ha veliki livadni plavac (*Phengaris teleius*), zagasiti livadni plavac (*Phengaris nausithous*) i močvarni plavac (*Phengaris alcon alcon*)

3. 70.07.02. Očuvanje živica + 70.02.01. Zaštita ptice kosca (*Crex crex*)

Iznos potpore: 0,36 EUR/m živice + 254 EUR/ha

4. 70.07.02. Očuvanje živica + 70.02.02. Zaštita leptira na trajnim travnjacima

Iznos potpore: 0,36 EUR/m živice + 338 EUR/ha močvarni okaš (*Coenonympha oedippus*)

0,36 EUR/m živice + 277 EUR/ha veliki livadni plavac (*Phengaris teleius*), zagasiti livadni plavac (*Phengaris nausithous*) i močvarni plavac (*Phengaris alcon alcon*)

5. 70.07.01. Očuvanje suhozida + 70.04. Ekološki uzgoj (skupina usjeva višegodišnji nasadi)

Iznos potpore:

0,74 EUR/m suhozida + Orah i lijeska 516 EUR/ha

0,74 EUR/m suhozida + Masline i vinova loza 754 EUR/ha

0,74 EUR/m suhozida + Ostale voćne vrste 1.074 EUR/ha

6. 70.07.02. Očuvanje živica + 70.04. Ekološki uzgoj (skupina usjeva višegodišnji nasadi)

Iznos potpore:

0,36 EUR/m živice + Orah i lijeska 516 EUR/ha

0,36 EUR/m živice + Masline i vinova loza 754 EUR/ha

0,36 EUR/m živice + Ostale voćne vrste 1.074 EUR/ha

7. 70.07.01. Očuvanje suhozida + 70.04 Ekološki uzgoj (skupina usjeva trajni travnjaci)

Iznos potpore: 0,74 EUR/m suhozida + 157 EUR/ha

8. 70.07.02. Očuvanje živica + 70.04 Ekološki uzgoj (skupina usjeva trajni travnjaci)

Iznos potpore: 0,36 EUR/m živice + 157 EUR/ha

9. 70.07.01. Očuvanje suhozida + 70.04 Ekološki uzgoj (skupina usjeva oranice)

Iznos potpore: 0,74 EUR/m suhozida + 235 EUR/ha

10. 70.07.02. Očuvanje živica + 70.04 Ekološki uzgoj (skupina usjeva oranice)

Iznos potpore: 0,36 EUR/m živice + 235 EUR/ha

11. 70.07.01. Očuvanje suhozida + 70.04 Ekološki uzgoj (skupina usjeva povrće)
Iznos potpore: 0,74 EUR/m suhozida + 480 EUR/ha

12. 70.07.02. Očuvanje živica + 70.04 Ekološki uzgoj (skupina usjeva povrće)
Iznos potpore: 0,36 EUR/m živice + 480 EUR/ha

13. 70.07.01. Očuvanje suhozida + 70.08.01. Očuvanje ekstenzivnih voćnjaka
Iznos potpore: 0,74 EUR/m suhozida + 450 EUR/ha

14. 70.07.01. Očuvanje suhozida + 70.08.02. Očuvanje ekstenzivnih maslinika
Iznos potpore: 0,74 EUR/m suhozida + 804 EUR/ha

15. 70.07.02. Očuvanje živica + 70.08.01. Očuvanje ekstenzivnih voćnjaka
Iznos potpore: 0,36 EUR/m živice + 450 EUR/ha

16. 70.07.02. Očuvanje živica + 70.08.02. Očuvanje ekstenzivnih maslinika
Iznos potpore: 0,36 EUR/m živice + 804 EUR/ha

Intervencija 70.08. Očuvanje ekstenzivnih voćnjaka i maslinika

Intervencija se provodi na površinama voćnjaka i maslinika u sustavu ekstenzivnog načina gospodarenja. Ekstenzivni voćnjaci su dio tradicionalnog krajobraza većinom na kontinentalnom području Republike Hrvatske.

Ekstenzivni maslinici prepoznatljivi su dio mediteranskog krajobraza, sa nepravilno zasađenim stablima na terasama

Ovi nasadi voćaka i maslina osim što su značajni za očuvanje bioraznolikosti jer su staništa za mnogobrojne biljne i životinjske vrste, još su značajniji sa stajališta očuvanje genetskih resursa zbog toga što se sastoje od tradicionalnih autohtonih sorti voćaka i maslina.

Kroz pravilno održavanje zatravljene površine (ekstenzivni voćnjaci) te dozvoljenu primjenu krutog stajskog gnoja ispod krune stabala (ekstenzivni voćnjaci i maslinici) unosi se organska tvar u tlo čime se povećava plodnost tla te poboljšava vodozračni kapacitet tla. Također, nekorištenje sintetskih mineralnih gnojiva, kao i smanjenje korištenja pesticida tj. dozvola korištenja samo sredstva za zaštitu bilja odobrenih u ekološkoj proizvodnji, doprinosi smanjenju onečišćenja zraka onečišćivačima poput amonijaka, heksaklorbenzena - HPB, dušikovih oksida - NO_x, ne-metanskih hlapivih organskih tvari - NMHOS, ukupno suspendiranih čestica - TSP i čestica PM10, onečišćenja tla, onečišćenja voda ispiranjem i otjecanjem dušika i očuvanja bioraznolikosti.

Korisnici mogu biti poljoprivrednici koji su upisani u Upisnik poljoprivrednika i koriste zemljište upisano u ARKOD.

Uvjeti prihvatljivosti za ovu intervenciju su: prihvatljive su ARKOD parcele od najmanje 0,05 ha i gospodarstvo s ukupno najmanje 0,5 ha prihvatljive površine.

Obvezno razdoblje provedbe svake od operacija je najmanje pet godina.

Očuvajte naš tradicionalni krajobraz provođenjem jedne od operacija:

70.08.01. Očuvanje ekstenzivnih voćnjaka - 450 EUR/ha

Uvjeti prihvatljivosti za operaciju:

- poljoprivredno zemljište na kojem se provodi poljoprivredna proizvodnja registrirano u ARKOD sustavu i označeno kao ekstenzivni voćnjak, s najmanje 50, a najviše 200 stabala po hektaru

Obveze korisnika za operaciju:

1. koristiti samo sredstva za zaštitu bilja odobrena u ekološkoj proizvodnji
2. nije dozvoljena gnojidba mineralnim gnojivima, dozvoljena je primjena krutog stajskog gnoja ispod krune stabla
3. održavanje površine voćnjaka ispašom (ovce, koze, goveda ili perad, maksimalno 1 UG/ha) ili košnjom biljnog pokrova najmanje jednom godišnje (uključujući i košnju ispod stabala), ali ne kasnije od 1. listopada
4. za svaki hektar površine potrebno je postaviti minimalno jednu nastambu za solitarne pčele
5. odumiruća stabla treba nadomjestiti sadnicama ugroženih izvornih i tradicijskih sorti

70.08.02. Očuvanje ekstenzivnih maslinika - 804 EUR/ha

Uvjeti prihvatljivosti za operaciju:

- poljoprivredno zemljište na kojem se provodi poljoprivredna proizvodnja registrirano u ARKOD sustavu i označeno kao ekstenzivni maslinik, s najmanje 25, a najviše 150 stabala po hektaru

Obveze korisnika za operaciju:

1. koristiti samo sredstva za zaštitu bilja odobrena u ekološkoj proizvodnji
2. nije dozvoljena gnojidba mineralnim gnojivima, dozvoljena je primjena krutog stajskog gnoja ispod krune stabla
3. održavanje površina maslinika ispašom (ovce ili koze, maksimalno 1 UG/ha), ili mehaničkom obradom, ili košnjom trave, ili zadržavanjem svih tanjih grančica ispod krošnje nakon rezidbe

Također, na istoj površini korisnik može odabrati jednu od niže navedenih kombinacija.

1. 70.08.01. Očuvanje ekstenzivnih voćnjaka + 70.07.01. Očuvanje suhozida
Iznos potpore: 450 EUR/ha + 0,74 EUR/m suhozida

2. 70.08.02. Očuvanje ekstenzivnih maslinika + 70.07.01. Očuvanje suhozida
Iznos potpore: 804 EUR/ha + 0,74 EUR/m suhozida

3. 70.08.01. Očuvanje ekstenzivnih voćnjaka + 70.07.02. Očuvanje živica
Iznos potpore: 450 EUR/ha + 0,36 EUR/m živice

4. 70.08.02. Očuvanje ekstenzivnih maslinika + 70.07.02. Očuvanje živica
Iznos potpore: 804 EUR/ha + 0,36 EUR/m živice

5. 70.08.01. Očuvanje ekstenzivnih voćnjaka + 70.01.01. Korištenje feromonskih, vizualnih i hranidbenih klopki
Iznos potpore: 450 EUR/ha + 293 EUR/ha

6. 70.08.02. Očuvanje ekstenzivnih maslinika + 70.01.01. Korištenje feromonskih, vizualnih i hranidbenih klopki

Iznos potpore: 804 EUR/ha + 293 EUR/ha

7. 70.08.01. Očuvanje ekstenzivnih voćnjaka + 70.01.02. Metoda konfuzije štetnika u višegodišnjim nasadima

Iznos potpore: 450 EUR/ha + 359,73 EUR/ha

8. 70.08.02. Očuvanje ekstenzivnih maslinika + 70.01.02. Metoda konfuzije štetnika u višegodišnjim nasadima

Iznos potpore: 804 EUR/ha + 359,73 EUR/ha

Intervencija 71.01. Plaćanja za područja s prirodnim i ostalim ograničenjima

Provedbom ove intervencije doprinosite očuvanju karakteristični izgled ruralnog područja i bioraznolikosti svog kraja. Intervencija se provodi na čitavom području RH (NUTS 1), na razini JLS (LAU2) i pod uvjetom da je na najmanje 50% površine JLS prisutno ograničenje.

Intervencija je prvenstveno potpora dohotku kako bi dohodak poljoprivrednika na području sa i bez ograničenja bio što ujednačeniji. Neizravan doprinos zaštiti bioraznolikosti predstavljaju potpore područjima s prirodnim i ostalim ograničenjima kojima se ublažava rizik napuštanja poljoprivrednih površina kada su u kombinaciji s ostalim mjerama koje doprinose očuvanju bioraznolikosti.

Cilj je u područjima s težim uvjetima gospodarenja u poljoprivredi osigurati postojeća i stvoriti nova radna mjesta, uz očuvanje prirodne i kulturne baštine.

Korisnici su aktivni poljoprivrednici, upisani u Upisnik poljoprivrednika koji koriste zemljište upisano u ARKOD, a nalazi se u nekoj od JLS koja je označena kao područje s ograničenjima. Najmanje 50% površine ARKOD parcele mora biti u području koje je definirano kao područje s ograničenjem. Za ARKOD parcelu koja je registrirana kao krški pašnjak moguće je ostvariti potporu ako korisnik površinu održava napasivanjem s najmanje 0,3 UG/ha goveda, kopitara, ovaca i ili koza po prihvatljivom hektaru krškog pašnjaka.

Uvjeti prihvatljivosti za ovu intervenciju su: poljoprivredno zemljište na kojem se provodi poljoprivredna proizvodnja registrirano je u ARKOD sustavu i označeno je kao područje s ograničenjima.

JLS se svrstava u gorsko planinsko područje ako se na više od 50% njezine površine nalaze ograničenja vezana uz nadmorskou visinu i nagib terena, prema sljedećim kriterijima:

-područja iznad visine 700 m n.m.

-područja između 500 i 700 m s nagibom većim od 15% i

-područja između 400 i 500 m s nagibom većim od 15% i vertikalnom raščlanjenošću terena.

JLS se svrstava u područje sa značajnim prirodnim ograničenjima ako na najmanje 60% površine korištenog poljoprivrednog zemljišta u odnosu na ukupnu površinu tog zemljišta ima ograničenja, koja su:

-Ograničena propusnost tla - područja koja su zasićena vodom tijekom značajnog dijela godine

-Nepovoljna tekstura i kamenitost - relativno obilje gline, mulja, pijeska, organske tvari i krupne frakcije
-Plitka ekološka dubina - dubina od površine tla do ujednačenog sloja stijene ili nepropusnog sloja
-Nepovoljna kemijska svojstva - prisutnost soli, pristupačnog natrija, prekomjerna kiselost
-Nagib - promjena nagiba s obzirom na planimetrijske udaljenosti.
JLS se svrstava u područje s posebnim ograničenjima ako se na više od 50% njezine površine iz koje su izuzeta šumska područja nalazi krš.

Korisnik je obvezan obavljati poljoprivrednu aktivnost na poljoprivrednoj površini. Za krški pašnjak moguće je ostvariti potporu ako korisnik parcelu održava napasivanjem s najmanje 0,3 UG/ha goveda, kopitara, ovaca i/ili koza po prihvatljivom hektaru krškog pašnjaka.

Novo: izmijenjeni su iznosi potpora i postotak degresivnosti.

Intervencija uključuje tri operacije:

71.01.01. Plaćanja u gorsko planinskim područjima (GPP) – 190 EUR/ha

71.01.02. Plaćanja u područjima sa značajnim prirodnim ograničenjima (ZPO) – 132 EUR/ha

71.01.03. Plaćanja u područjima s posebnim ograničenjima (PPO) – 79 EUR/ha

Postotak degresivnosti:

GPP – bez degresivnosti do 50 ha (190 EUR/ha)
50 - 100 ha degresivnost 50% (95 EUR/ha)
preko 100 ha degresivnost 90% (19 EUR/ha)

ZPO – bez degresivnosti do 20 ha (132 EUR/ha)
20 - 50 ha degresivnost 50% (66 EUR/ha)
50 - 100 ha degresivnost 85% (19,8 EUR/ha)
preko 100 ha degresivnost 90% (13,2 EUR/ha)

PPO – bez degresivnosti do 50 ha (79 EUR/ha)
50 - 100 ha degresivnost 50% (39,5 EUR/ha)
preko 100 ha degresivnost 90% (7,9 EUR/ha)

U slučaju nedostatnih sredstava iznos potpore se umanjuje podjednako svim korisnicima. Najmanji mogući iznos potpore je 25 EUR/ha.

Za lakše snalaženje dajemo pregled intervencija ovisno o vrsti proizvodnje:

Oranice:

70.02. Očuvanje bioraznolikosti i okoliša na trajnim travnjacima i oranicama

Operacija:

- 70.02.03. Uspostava poljskih traka:
- 70.02.03.01. Uspostava cvjetne trake
- 70.02.03.01. Uspostava travne trake

70.04. - Ekološki uzgoj – skupina usjeva oranice i povrće

70.07. - Očuvanje obilježja krajobraza

Operacije:

- 70.07.01. Očuvanje suhozida
- 70.07.02. Očuvanje živica

Višegodišnji nasadi:

70.01. Smanjenje korištenja zaštitnih sredstava u višegodišnjim nasadima

Operacije:

- 70.01.01. Korištenje feromonskih, vizualnih i hranidbenih klopki
- 70.01.02. Metoda konfuzije štetnika u višegodišnjim nasadima
- 70.01.03. Mehaničko uništavanje korova unutar redova višegodišnjih nasada

70.04. - Ekološki uzgoj - skupina usjeva višegodišnji nasadi (orah i lijeska, masline i vinova loza i ostale voćne vrste)

70.07. - Očuvanje obilježja krajobraza

Operacije:

- 70.07.01. Očuvanje suhozida
- 70.07.02. Očuvanje živica

70.08. - Očuvanje ekstenzivnih voćnjaka i maslinika

Operacije:

- 70.08.01. Očuvanje ekstenzivnih voćnjaka
- 70.08.02. Očuvanje ekstenzivnih maslinika

Trajni travnjaci:

70.02. Očuvanje bioraznolikosti i okoliša na trajnim travnjacima i oranicama

Operacije:

- 70.02.01. Zaštita ptice kosca (*Crex crex*)
- 70.02.02. Zaštita leptira na trajnim travnjacima

70.04. - Ekološki uzgoj - skupina usjeva trajni travnjaci

70.07. - Očuvanje obilježja krajobraza

Operacije:

- 70.07.01. Očuvanje suhozida
- 70.07.02. Očuvanje živica

Stočarska proizvodnja:

70.03. Očuvanje ugroženih izvornih pasmina domaćih životinja

70.06. - Plaćanja za dobrobit životinja

Operacije:

- 70.06.01. Dobrobit životinja u govedarstvu
- 70.06.02. Dobrobit životinja u svinjogradstvu

- 70.06.03. Dobrobit životinja u peradarstvu
- 70.06.04. Dobrobit životinja u kozarstvu
- 70.06.05. Dobrobit životinja u ovčarstvu

Imate li dodatnih pitanja obratite se na:

Uprava za potpore poljoprivredi i ruralnom razvoju:

IAKS.potpore@mps.hr

Uprava za stručnu podršku razvoju poljoprivrede:

<https://pitanja.mps.hr> i www.savjetodavna.hr

Agencija za plaćanja u poljoprivredi, ribarstvu i ruralnom razvoju:

info@apprrr.hr